

Lausunto

17.08.2022

HEL 2022-007682

Pormestari 17.8.2022 § 98

Asia: VN/2351/2021

Luonnos hallituksen esitykseksi kuntien tilatietoja koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Pidätkö ehdotettavia lainsäädäntömuutoksia tarkoituksenmukaisina asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi?

Esityksen tavoitteena on luoda uusi tietopohja kuntien käytössä olevista toimitiloista yhtenäisin kriteerein ja tietomallien pohjalta, minkä arvioidaan tukevan tilojen omistamista ja käyttöä koskevaa toimitilajohtamista, digitalisaation edistämistä ja ajantasaiseen tietoon perustuvaa tavoitteellista päätöksentekoa kunnissa.

Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan lainsäädäntömuutoksista saatava hyöty on kyseenalainen suurille kaupungeille, joissa kiinteistöomaisuuden ammattimaiseen hoitoon tarvittavat resurssit ja osaaminen ovat jo olemassa. Lisäksi investointitarpeeseen vaikuttavat merkittävästi muun muassa rakennuskannan ikä ja kunto, kunnan väestörakenteen muutokset, tiloihin kohdistuvat toiminnallisten tarpeiden muutokset ja viranomaisvaatimukset, eikä ole nähtävissä, että tällä lainsäädännöllä voidaan vaikuttaa näihin investointitarpeen kannalta oleellisiin tekijöihin. Pääosa kuntien rakennuskannasta on kouluja ja päiväkoteja.

Onko mielestänne tilatietojen määrittelyssä (liite) oikeat ja riittävän tasoiset tilatiedot mukana?

Kustannusten vertailukelpoisuuteen ja saatavuuteen vaikuttavat monet tekijät kuten se, onko vuosikorjauksia toteutettu kunnassa investointeina vai käyttötaloudesta, onko kiinteistöhoito ja puhtaanapito omaa työtä vai ostopalvelua, ja miten ja kuka nämä kunnassa hankkii (esimerkiksi liikuntarakennusten ylläpidon ja puhtaanapidon erottaminen toimintaan liittyvästä ylläpidosta). Myös sisäinen vuokra on määritelty kunnissa monin eri tavoin, eikä se välttämättä kata esimerkiksi kaikkia investointeihin liittyviä kustannuksia.

Joidenkin käyttökustannuksiin liittyvien tietojen voi olla haastavaa kerätä silloin, kun esimerkiksi puhtaanapitokustannukset tai sähkösovimukseen liittyvät asiat ovat vuokralaisen vastuulla.

Esitettyjä kulutus- ja kustannustietoja ei ole raportoitavissa rakennustasolla, mutta suurimmalta osin ne voidaan muodostaa laskennallisesti ylemmältä kohdetasolta. Tämä vaikuttaa kuitenkin tiedon tarkkuustasoon kohteissa, joissa on esimerkiksi eri ikäisiä tai eri käytössä olevia rakennuksia.

Raportoitavien kulutus- ja kustannustietojen vertailukelpoisuuteen vaikuttaa suuresti rakennuksessa olevien tilojen todellinen käyttötarkoitus, käyttöaste ja kapasiteetti esimerkiksi käyttäjää, asiakasta tai oppilasta kohden sekä se, onko tila ympärivuorokautisessa käytössä. Tilatietojen määrittelystä ei ilmene, onko näitä tietoja tarkoitus kerätä tässä yhteydessä.

Investointitarpeen näkökulmasta tilojen käyttö- ja täyttöaste sekä rakennuskohtaiset investointi- ja elinkaarikustannukset olisivat tärkeitä tietoja, mutta niiden määrittely ja kerääminen on vaikeaa.

Kunnat: Millaisia tietoja lisäksi tarvitsette kunnassanne onnistuneen toimipaikkaverkoston ja tilajohtamisen toteuttamiseksi?

Palveluverkko- ja palvelutilaverkkosuunnittelun pohjaksi tarvitaan muun muassa väestö- ja paikkatietoja, joita kunta tuottaa itse omaan käyttöönsä.

Huomionne esitysluonnoksen vaikutusarvioinneista?

Kunnissa tuotetaan tietoa hyvin erilaisilla resursseilla, järjestelmillä ja laskentatavoilla, minkä vuoksi on haasteellista saada raportoitavasta tiedosta riittävän laadukasta, yhdenmukaista ja vertailukelpoista, jotta raportoinnista olisi hyötyä.

Pidättekö ehdotuksia toteuttamisaikataulusta ja kaksiosaisesta etenemisestä tarkoituksenmukaisina?

Kaksiosainen eteneminen on hyvä ratkaisu, mutta ehdotus aikataulusta on kokonaisuudessaan haasteellinen.

Muut mahdolliset huomionne esitysluonnoksesta

Tietokantapalvelun, jota Valtiokonttori alkaisi tuottaa tiedon yhtenäistä digitalisointia tukevana palveluna, tulisi olla kuntien käytettävissä myös siirtymävaiheen jälkeen, jos palvelu koetaan kunnissa tarpeelliseksi.

Esitysluonnoksessa jää epäselväksi, miten valtakunnalliset tiedot ovat kuntien käytettävissä vuoden 2028 jälkeen kun tietokantapalvelu lakkaa (vrt. esitysluonnoksen kaavio s. 19).

Eid Terttu
Helsingin kaupunki